

"GRAF ZEPPELIN" ZAVRŠIL POTOVANJE OKOLU SVETA

POLET SE JE ZAVRSIL BREZ VSAKE POSEBNE NEZGODE V 21 DNEH, 7 URAH IN 32 MIN.

Veliko ljudsko množico je bilo komaj mogoče brzdati, ko so spravili velikansko zračno križarko v lopo. — Dr. Eckener je zopet pokazal svojo izurjenost, ko je spretno manevriral zračno ladjo pred pristanjem.

LAKEHURST, N. J., 29. avgusta. — Z bobnecimi motorji se je "Graf Zeppelin" zopet pokazal nad smrekovjem severozapada ob 7.52 minut danes jutraj ter privedel s seboj deset potnikov, ki so zaključili prvo obkroženje sveta po zraku.

Odkar je majhno brodovje Magellansa prvič dokazalo z vzgledom, da je mogoče obkrožiti svet, ni še nikdar noben človek ponovil tega čina v tako kratkem času kot Zeppelinovi potniki, ki so odleteli od tukaj pred 21 dnevi, 7 urami in 32 minutami.

Krožec nad zapadno stranjo hangarja, je obrnil dr. Hugo Eckener zračno ladjo proti jugozapadu, nakar so jo potegnili navzdol, pritrdili ter jo zavlekli v lopo za štiridnevno bivanje.

Do danes je bilo najhitrejšje obkroženje sveta ono John Henry Mearsa in kapitana Collyersa, ki sta se posluževala aeroplana, parnikov in železniških vlakov leta 1927 na potovanju proti iztoku, ko sta rabila 23 dni, 15 ur in 21 minut.

Deset minut je bilo treba, da se spravi "Graf Zeppelina" v hangar. Dr. Eckener je pokazal isto dovršenost pristanju, kot ob dveh prejšnjih prilikah ter žel navdušeno odobravanje ameriških mornariških častnikov, ki so bili priče tega čina.

Iz kabine "Graf Zeppelina" sta stopila prva poročnik-commander Charles Rosendahl, prejšnji poveljnik ameriške vodljive zračne križarke "Los Angeles", in poročnik Jack Richardson, navigator "Los Angelesa". Bila sta posebna gosta poleta.

"Graf Zeppelina" so zapazili v Lakehurst malo pred osmo uro jutraj. Letel je v višini kakih tisoč čevljev ter je prihajal naravnost od severa.

Nekako pet tisoč ljudi je prihitelo na postajo, ko so ga prvič zagledali.

Šest carinskih mož in trije priseljeniški inšpektorji iz Philadelphije so čakali na prihod zračne križarke.

KRIST BI NE MOGEL BITI DRŽAVLJAN

Značilna izjava senatorja Norrisa ob razkritju spomenika Abrahama Lincolna.

FREEMONT, Ill., 28. avgusta. — Danes je bil odkrit tukaj spomenik Abrahamu Lincolnu, in slavnostni govor je imel senator George Norris, ki je rekel, da bi Kristusa zanikali ameriško državljanstvo na temelju zadnje odločitve najvišjega sodišča, če bi se danes vrnil na zemljo ter prišel v Združene države.

— Najnovejša odločitev našega najvišjega sodišča, — je rekel senator iz Nebraske — je taka, da bi Kristus ne dobil državljanstva radi doktrin o miru in pravičnosti, radi katerih je umrl na križu.

— Belo pleme potrebuje emancipacije, da jo reši pred ekonomskim suženjstvom, ki se je razvilo iz časa Lincolna. Če bi bil Lincoln tukaj osebno navzoč, bi bil voditelj vseh svobodnih možkih in žensk kot je bil voditelj tedaj ko je šlo za oproščenje zamorskega plemena.

— Še nikdar ni bilo v zgodovini naše dežele nobenega časa, v katerem bi imelo kombinirano bogastvo tako moč nad našo vladjo kot jo ima danes. Mož, ki je prisiljen truditi se proti svoji volji, je še danes suženj, čeprav je njegova koža bela.

MACDONALD BO OBISKAL ZENEVO

LONDON, Anglija, 29. avgusta. — V soboto bo odpotoval v Zenevo ministrski predsednik MacDonal, da se bo udeležil zborovanja Lige narodov. Spremljala ga bo hčerka Isabel. V Zenevi je ostal tri ali štiri dni.

EPIDEMIJA NA JAPONSKEM

TOKIO, Japonsko, 29. avgusta. — V jugozapadnih prefekturah se je pojavila več slučajev spalne bolezni. Samo v Kagavi jih je 349. Dosedaj se je 136 slučajev končalo s smrtjo.

PACIFISTKE ZBORUJEJO

Praški kongres je naprosil Avstrijo, naj zatre spore in angleško vladjo, naj dovede do skorajšnega miru v Palestini.

PRAGA, Čehoslovaška, 28. avg. — Na današnjem sestanku mednarodnega ženskega kongresa za mir in prostost je bila sprejeta resolucija, katera obzaruje pretno nove svetovne vojne, involvirane v notranjem avstrijskem položaju. Obenem poziva avstrijsko vladjo, naj razoroži armade desnice in leve. Sklenjeno je bilo poslati delegacijo na Dunaj, ki bo skušala to udeležiti.

Kongres je tudi sklenil poslati brzojavko angleški vladi ter prositi nujno mirolojubno uravnavo sedanjega spora.

Dr. Nauma Sahlbom, švedska kemistinja, je prečitala resume frankfurtske konference glede strupenih plinov. Izjavila je, da ne obstaja nikjer nikako uspešno varstvo proti strupenim plinom, pri zasledovanju politike, vodeče k razoroženju.

Miss Chattapadya je prečitala dolgo poročilo, glede socialnih in političnih razmer v Indiji. Izjavila je, da žene imperijalizem v vodenje narode, ki so živeli stoletja v miru. Govorila je zaničljivo o ideji, da bi takoj izbruhnila vojna in anarhija, če bi Angleži zapustili Indijo.

Evropa, malodane raztrgana od najhujše vojne v zgodovini ter že nahajajoča se na robu novih konfliktov, nima nikake pravice brigati se za mir v Indiji.

NESREČA ANGLEŠKE LETALKE

CLEVELAND, Ohio, 29. avgusta. — Danes se je tukaj smrtonosno ponesrečila Lady Mary Heath. Na areoplanu je odpovedal motor, in letalo je padlo skozi streho neke tovarne. Letalka si je zlomila črepijo ter je najbrž dobila tudi resne notranje poškodbe.

NOVI IZGREDI V PALESTINI

Devetnajst oseb je bilo ubitih v izgredu, ki se je završil v Haifi. — Ubit je bil predsednik občinskega sveta. — Vojski ne morejo ustaviti fanatikov.

JERUZALEM, Palestina, 29. avg. — V Haifi, ki je pristaniško mesto, so se ponovili danes izgredi, tekom katerih je bilo ubitih devetnajst ljudi. Enajst teh žrtev je mohamedanskih Arabcev, šest Židov, dva pa kristjana.

Angleži so izkrcali z neke križarke močna ojačenja ter jih takoj spravili v službo. Po kratkem spopadu je bil zopet uveljavljen mir.

KAIRA, Egipt, 29. avgusta. — Predsednik občinskega sveta v Haifi je bil ubit v močnem spopadu med Arabci in Židi, dočim so angleške čete skušale pomiriti izgrednike, kot javljajo semkaj došla poročila.

Fanatični beduini so napadli Žide v številnih krajih Tiberije in v palestinskih občinah okoli Nablusa.

Včeraj zvečer se je izkrcal v Port Saidu Sir John Chancelor, novi palestinski visoki komisar, danes se je pa že nahajal na poti v Jeruzalem, da prevzame najbolj kompliciran kolonialni problem, s katerim se mora boriti angleška vlada v zadnjih letih.

Poročila, ki so dospela danes semkaj, javljajo, da se po celi Palestini nadaljujejo izgredi. Iz Palestini poročajo, da je skušalo šeststo vaščanov iz bližine Nablusa včeraj okorakati v Jeruzalem, da pomagajo tamošnjim Mohamedancem. Izgredniki v Haifi so streljali na železniški vlak, nakar so oblasti požgale vse hiše, iz katerih so prihajali strelji.

Ogorčenje proti Židom se je pričelo širiti tudi po deželah, ki meje na Palestino.

V Beirutu v Siriji je vprizorilo 10.000 demonstrantov veliko demonstracijo. Demonstranti so izrekli svoje simpatije za mohamedanskimi brati v Palestini, paradirali po cestah ter nosili protizionistične plakate in kričali: — Palestina naj pripade Arabcem!

ZIONISTI PROTESTIRAJO PRI VLADI

Pismo na Angleže bo postavljeno v bolj diplomatičnem tonu. — Poslanik Howard je informiral Amerikance, da obvladuje Anglija položaj.

WASHINGTON, D. C., 28. avgusta. — Sir Esme Howard, angleški poslanik v Združenih državah, je včeraj popoldne zagotovil voditeljem židovsko-ameriških organizacij, da pošilja Angliji primerne vojaške čete v Jeruzalem in druge dele Palestine, da zavaruje vse osebe v tej deželi, ter dovede do hitrega zopetnega ustanovitvenja rednih razmer.

Že prej sta predstavitelji židovskih organizacij sprejela predsednik Hoover in državni tajnik Stimson, ki sta izrazila svoje globoke simpatije za palestinsko prebivalstvo. Predsednik in državni tajnik sta rekla, delegaciji, da so oblasti storile že potrebne korake, da zavarujejo življenja ameriških državljanov v Palestini.

Predsednik pa je rekel, da je globoko vznemirjen glede varnosti ameriških državljanov v Palestini. Dostavil pa je, da je angleška vlada uveljavila obširne in stroge odredbe, da se zopet uveljavi red in da upa, da ne bo nikakih nadaljnjih izgub življenj.

Konferenca s tajnikom Stimsonom se je vršila pred obiskom v Beli hiši.

COOLIDGE POVABLJEN NA PRIDIGO.

TRENTON, N. J., 28. avgusta. — Bivši predsednik, Calvin Coolidge, je bil povabljen, naj pridiga v centralni presbiterijanski cerkvi ob priliki praznovanja 205. obletnice ustanovitve Trentona.

Cel teden je bil določen za to proslavo in stvorjen je bil verski komitej, da povabi odlične može, da imajo nagovore v vseh cerkvah dne 27. oktobra.

RUSIJA SE BAJE NOČE POGAJATI

Hud mraz je pregnal vojaštvo iz zakopov o b mandžurski meji. — Nemški konzul protestira proti ravnanju z jetniki.

BERLIN, Nemčija, 28. avgusta. — Sovjetsko poslanstvo je danes izjavilo, da se ni obrnilo na kitajskega poslanika v Nemčiji, v namenu, da bi posredoval v sedanjem sporu, ki je nastal med Rusijo in Kitajsko zastran kitajske iztočne železnice.

Sovjeti pravijo, da zamorejo tvoriti edinoletne njihove prvotne zahteve temelj za vsa pogajanja.

HARBIN, Mandžurija, 23. avgusta, 23. avgusta. — Nemški konzul je danes protestiral proti načinu, kako ravna Kitajci z bivšimi ruskimi uslužbenci kitajske vzhodne železnice. Baje se nahajajo v velikih bedi. Moskva jim je poslala za prvo pomoč \$50.000.

V Angači, na poti proti meji, je dospelo 1300 kitajskih vojakov.

MANČULI, Mandžurija, 28. avgusta. — Kitajski in ruske čete, ki so bile koncentrirane ob kitajsko-ruski meji, so morale zastran neznošnega mraza zapustiti svoje postojanke. Vojaki so se zatekli v barake, mesta in v domove farmerjev.

S tem bodo že vsaj začasno končani spopadi na meji.

SESTDESETETNICA NEMŠKEGA IZNAJDITELJA

BERLIN, Nemčija, 29. avgusta. — Pijonir nemškega brezžičnega brzojava grof George von Arco je praznoval danes svoj 60. rojstni dan. Možak se mudi v Moskvi.

POČASNO IZBIRANJE POROTNIKOV

Zagovorniki cbtoženih trdijo, da mora biti zaslišanih še nadaljnjih 300 oseb. — Večina je prepričana o krivdi obtožencev.

CHARLOTTE, N. C., 29. avgusta. — Neprestana reka trgovcev, tekstilnih delavcev in farmerjev se je pomikala v sodno dvorano Mecklenburg okraja, ko so včeraj pričeli izbirati poroto, da sodi šestnajst stavekarjev, ki so obtoženi umora.

Zagovorniki trdijo, da bo težko dobiti dvanaest mož med tisoči, ki bi ne imeli vnaprejšnjega sklenjenega mnenja v tem slučaju in to je bilo deloma potrjeno vsled števila zavrženih kandidatov.

Ko se je sodišče odgodelo, so bili izvoljeni le trije od 185 mož, ki so bili zaslišani.

Zagovornik je rekel, da bo treba

najbrž poklicati nadaljno skupino 300 kandidatov. Skoro vsi so bili odpuščeni, ker so izjavili, da so že ustvarili svoje lastno mnenje glede krivde obtožencev.

FOX KUPIL DVAJSET NADALJNIH GLEDALIŠČ

LO SANGELES, Cal., 29. avgusta. — Foxova družba je kupila v Coloradu, New Mexico in Wyoming dvajset nadaljnjih gledališč. Foxov manager H. B. Franklin je izjavil, da ne bo dolgo, ko bo Fox kontroliral vsa važnejša gledališča po Zapadu.

ABESINSKI POŠTNI MINISTER ODPOTOVAL

BERLIN, Nemčija, 29. avgusta. — Danes je odpotoval odtukaj abesinski poštni minister Berhand Marcos. V Nemčiji se je mudil več tednov ter študiral poštne in brzojavni sistem.

ADVERTISE
"GLAS NARODA"

CELA DRUŽINA SE ŠOLA

Dr. W. Vernon Lytle, njegova žena in šest otrok obiskuje poletno šolo Columbia vseučilišča v New Yorku. Najmlajša dva sta v vgojevališču omenjenega zavoda.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Din.	500	\$ 9.30	Lir	100	\$ 8.75
"	1,000	\$ 18.40	"	200	\$ 11.80
"	2,500	\$ 45.75	"	300	\$ 16.80
"	5,000	\$ 90.50	"	500	\$ 27.40
"	10,000	\$ 180.00	"	1000	\$ 54.25

Stranke, ki nam naročajo isplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma s našim tiskom v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka isplačila od 5% na 3%.

Pristojbina znaša sedaj za isplačila do \$30.— 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za isplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodite v dinarjih, lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej s nam sporazumete glede načina nakazila.

ISPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIH

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

62 COERTLANDT STREET,

NEW YORK, N. Y.

Telephone: Borsley 0980

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 13th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$5.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izven nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 13th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878

JOŽE ZAVRTNIK

V Hinsdale, Ill., je umrl Jože Zavrtnik, bivši urednik glasila S. N. P. J. "Prosvete".

Že v Ameriko je prišel ves prežet in prepojen z idejami novega časa — kakor so takrat nazivali socializem.

Kot delavec je prišel v to zemljo in kot delavec je začel učiti delavce nauk, v katerega je trdno in neomajno veroval.

Ker je poznal delavske težnje, je bila njegova preprosta beseda tako prepričevalna, da so šli za njo tisočeri. Danes mu ne more nihče očitati, da je bila kriva pot, ki jo je kazal in da je bila njegova beseda prazen zvok.

Človeku, ki posveti vse svoje življenje eni sami ideji in se zanjo neustrašeno bori do konca, pravimo junak in značaj.

In to je bil pokojni oboje v najširšem in najglobljem smislu.

Vso skrb je pozvečal tudi svoji družini.

Vedoč, kako pekoči so delavski žulji, jih je potom izobrazil spravil k boljšemu kruhu.

Iz malenkostnih pričetkov je začelo rasti ogromno delo njega in njegovih tovarišev. — Slovenska Narodna Podporna Jednota.

Pred smrtjo se je kot Tolstojev Pravičnik razgledal vsenaokrog.

Vseposvoda je videl zorno klasje, ko se je solnce njegovega življenja približalo zatonu.

PROCES V GASTONIJI

V Charlotte, N. C., se vrši proces proti tekstilnim delavcem iz Gastonije in ta proces vzbuj azanimanje vse dežele.

Šestnajst delavcev, ki so z drugimi vred zastrajkali, je bilo tekom nekega spopada aretiranih.

V istem spopadu je padel tudi policijski načelnik Aderholt. Pod čegavo kroglo, se ni moglo in se najbrž nikdar ne bo moglo dognati.

Aretiran je bil pač sleherni, ki je prišel priganjačem v roko, vse so dodobra zaslišali in prereševali in slednjič jih je bilo šestnajst obtoženih umora.

Razpoloženje v Gastoniji je bilo tako, da ni bilo niti misliti na kak pravičen proces.

Delavske organizacije in družbe, ki se zavzemajo za pravičnost in nepristranost sodnega ravnanja, so uvedle veliko propagando, da dosežejo pravičen proces.

To se jim je že s tem precej posrečilo, ker se obravnava ne vrši v Gastoniji, pač pa v Charlotte, N. C.

Državni pravdnik je izjavil, da se bo zavzemal edino za pravico. Celo če bi perota spoznala obtožence krivim, bi ne zahteval zanje smrtne kazni.

To je važna izjava, ki dokazuje, da oblasti niso prežete z duhom maščevanja.

Istotako je tudi sodnik Barnhill v svojem otvorilnem govoru obljubil, da bo povsem nepristranski.

Obljubil je, da se ne bo oziral ne na barvo in ne na plemo ter da v procesu ne bodo igrane nobene vloge gospodarske, industrijske, politične ali verske zadeve.

Če bo to res, se bo Jug znebil velikega madeža, kajti sodiščem po jugu so očitali, da se tehničar pravice večkrat na čuden način obrne v nepravico smer

Novice iz Slovenije.

Smrtni skok s kranjskega mostu.

11. avgusta so ljudje, ki so hite-li k turističnemu vlakcu na kolo-dvor, ugledali na progu pod sav-skim državnim mostom nasproti Majdičevemu valjčnemu mlinu mo-ško truplo, o čemer so takoj obve-stili mestnega stražnika Figarja in orožništvo.

Orožniški narednik Sever in kap-lar Pekovak sta začela vršiti pr-ve poizvedbe, komisijonalni ogled pa je izvršil okrajni sodnik dr. Ko-be v navzočnosti uradnega zdrav-nika, nakar je odredil prevoz mr-tveca v mrtvašnico na mestnem po-kopališču.

Iz listin in potnega lista, kar so našli v vodi, se je ugotovila iden-titeta mrtveca, ki se piše Emil Viz-jak, zasebni uradnik doma iz Mo-kronega, pristojen v občino Ho-tiče, srez Litija. Nadaljne poizvedbe orožnikov so pokazale skrivnostno smrt, o kateri se je splošno dom-nevalo, da ni izključeno kazensko dejanje. Mrtvi Vizjak je šel prosto-voljno v smrt in skočil preko ogra-je z mosta. Zgoditi se je moralo te-ponoči. Vizjak je najbrže namera-val skočiti v savsko strugo, zaradi teme pa je zašel, skočil vstran stru-ge in priletel na kameniti prod, 9 m globoko ter je na mestu obležal mrtve. Pri padcu se mu je stisnil prsni koš, zlomila se mu je noga in dobil je težje poškodbe tudi na til-niku in na glavi.

Vizjak, star 67 let, je prišel pred par dnevi v Kranj in iskal službe. Skušal je priti v "Jugosko". Po-poldne se je oglasil v pisarni mest-nega župana, kjer mu je dal žu-pan Pirc 50 Din podpore. Nato je šel Vizjak po gostilnah. Naposled je se ustavil v gostilni Semen, kjer je se vprašal pri odhodu natakari-co, če je že blizu mesta.

Po dobljenih informacijah je bil Vizjak na stara leta povsem za-puščen in gmotno runiniran. Bil je dvakrat poročen in zapuščal eno ženo v Gradcu, eno pa v Lipskem. Pred dvema letoma je vložil v ne-ko mokronoško pekarno 40.000 di-narjev, a je razen majhne odpravnine vse izgubil. Brez imovine in zaslužka je končno obupal in se po-dal v smrt.

Izgrebi in nesreče.

11. avgusta je bilo pri Sv. Mi-klavžu na Gorjancih žeganje, ki se je po običaju spremenilo v vse-lice po raznih gostilnah. Pri neki gostiji je bila družba 15 fan-tov, delavcev gorjanske žage. Ko so se fantje krepčali, je primahalo kakih 20 fantov iz Vrhopolja, ki so menda iz kake stare mržnje na-valili na družbo s palicami. Razvila se je prava bitka, iz katere so od-nesli delavec Janez Kobe težjo prsno rano z nožem, kurjača Lu-žar in Rečel pa težje udarce po glavi. Vsi trije so v tujakšnji bol-nici. Razne poškodbe imajo še ne-kajeri drugi, ki pa se zdravijo do-ma. Vsi ranjenci so iz tabora na-padenih, če so tudi napadenci kaj izkupili, še ni znano.

Nesreča je spremila tudi žegna-nje v Šmarjeti. Možnar se je 24. letnemu Janezu Zormanu prehitro užgal ter ga obžgal po obrazu in po rokah. Tudi Zormanu so odpre-mili v bolnico.

12. avgusta od 1. do 3. je divjala huda nevihta okrog Toplice in Stra-že. Na Gornjem polju je tresčilo v hišo župana Klinca Zgorela je stre-ha, drugo pa so rešili gasilci iz Vav-te vasi, domači in sosedje. Strela je ob 3. zjutraj udarila tudi v zv-onik cerkve na Smuku.

Četvorčki, rojeni v Ljubljani.

16. avgusta opoldne je ključav-ničarjeva žena Terezija Gorenc iz Mengša povila v ženski bolnici čet-voške dva fantka in dve punčki. Vsi štirje so zdravi in tudi 34-letna mati je popolnoma zdrava. Nato so četvorčke v bolnici krstili. Prvi fan-tek je bil kršten na očetovo ime Benjamin, prva punčka na ime Kristina, drugi fantek na ime Pa-vel, druga punčka na ime Marica. Boter je bil cerkovnik v ženski bol-nici Ambrožič, botra pa babica Ki-cova. Četvorčki so v poročniški kroniki Slovenije redek, če ne mo-goče edin slučaj. Gorencova rodil-na, ki je še 16. avgusta dopoldne štela osem oseb, — do sedaj je že na rodila že sedem otrok, od kate-rih je pa eden umrl — se je torej v enem dnevu pomnožila na 12 glav.

To je vsekakor majke prehud u-darec a siromahno rodilno, katere oče je delavec v artilerijskem ar-zenalu v Ljubljani in s težavo pre-življa tolikočlansko rodilno.

Požari na Gorenjskem.

11. in 12. avgusta so se nad Go-renjsko prenašale hude lokalne ne-vihte z nalivi in strelami, ki so v kranjski okolici zanetile požar. — Manjši oženj je bil 11. avgusta v Šenturju. Znatno večjega pa je 12. avgusta popoldne zanetila strela v Stražišču. To je postal skoro kata-strofa za vso vas.

V Šenturju so zgodaj dopoldne imeli gasilci svojo običajno nedelj-sko vajo. Ker pa se je približevala nevihta, so jo prekinili. Čim so spravili orodje v Gasilni dom, se je strahovito zabliskalo in strela je udarila v velik kozolec veleposes-nika Kobasarija. Gasilci so takoj hi-teli na pomoč, toda požar je meč tem s strahovito naglico že uničil večji del kozolca in se ni dalo ni-česar več rešiti. Ker je s kozolcem vred uničen tudi ves letošnji polj-ski pridelek, je škoda tem obšut-nejša. Kmalu potem, ko je bil o-ženj pogasjen, je tudi nevihta po-tenjala in so se črni oblaki prene-sli dalje proti Bledu.

12. avgusta popoldne malo po 14 uri so se preko Sv. Jošta zopet pri-bližali črni oblaki in se zgostili na-č Kranjem. Začelo je rezko treskati in lilo je kakor iz škafa. Ljudstvo je s strahom pričakovalo, kaj bo iz tega, prepričano, da tudi to pot ne-vihta ne bo minila brez ognja. Po najsilovitešem tresku je bil kma-lu telefonično obveščen načelnik kranjskih gasilcev Rici Mayr, da je tresčilo v Stražišču in da grozi po-zar uničiti vas. Z vso naglico je od-šel izpred Narodnega doma ga-silni avto z malo motorno brzgal-no proti Stražišču, kjer je bila sta-novanjska hiša sitarja Gašperja Blajžlja za vsa v ognju. Strela je v slamanati strehi zanetila oženj in veliki plameni so kmalu nato ob-jele tudi sosednjo stanovanjsko hi-šo tovarniškega delavca Franca Er-žena. Domači gasilci, ki so bili pr-vi na mestu in so jim prihiteli na pomoč tudi tovariši iz Bitnja, so skušali omejiti požar z ročno brz-galno, a pravi učinek je imela šele mala kranjska brzgalna trdke Rosenbauer, ki je bila pred krat-kim blagoslovljena in je takrat z velikim uspehom prestala ognjeni krst. Obstojala je velik nevarnost, da oženj uniči velik del Stražišča, ker je med nalivom vladal tudi močan veter. Toda kranjska mala brzgalna je z ostrimi curki vido-ma omejevala požar in branila rde-čemu petelinu prehod na ostala po-slopja. Vodo so črpali iz jarka, ki ga je sproti polnil naliv. To je bila še edina sreča v nesreči, ker sicer daleč naokrog ni vode. Obe stano-vanjski hišici sta pogoreli do tal, rešiti se ni dalo nič drugega, kakor nekaj pohištva. Skupna škoda, ki jo trpija pogorela približno vsak na polovico, se ceni na 140.000 di-narjev, dočim je bil Bajželj zavaro-van samo za 10.000 Din. Eržen pa za 25.000 Din. Pri reševanju se je skoro smrtno ponesrečil 80letni Gaš-per Bajželj, ki je skušal iz goreče hiše rešiti nekatere malenkosti. V zadnjem trenutku so ga potegnili iz objemov ognja.

Nevihta se je polagoma umirila in črni oblaki so se prenesli proti Jezerskemu in Kamniškim plani-nam.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

Zopet požar v kranjski okolici.

12. avgusta je bil dan požarnih nesreč za okolico. Po velikem ognju v Stražišču je zagrozila podobna nesreča kraju Predoslje, kjer pa ni bila vzrok strela, temveč skrajna enprevidnost. Ta oženj je nenado-ma izbruhnil in bi bil lahko kata-strofa za vso vas. Povzročili so ga z neprevidnostjo cigani, ki jih je vzel iz usmiljenja pod streho posestnica Jera Cuderman.

Štiričlanska ciganska družina Se-ged iz Seebacha na Koroškem je prišla zvečer prosit prenočišča. Ko je bilo prošnji ugodeno so ci-gani svojo prtljago spravili na pod-svojega konja pa so privežali na dvorišče. Ko so se domači že spravi-li k počitku, je prišel pred hišo 11-letni ciganeček, zaklical dva-krat na ves glas: "Feuer!" — potem pa zbežal. Ko je posestnica stopila iz hiše, je zapazila ognjene zublje švigati iz gospodarskega poslopja.

Domači gasilci so oženj lokalizi-rali. Uničen je pod, hlev in dvor-nica ter ima posestnica nad 80.000 dinarjev škode, zavarovana pa je za 20.000 dinarjev.

V zmed, ki je nastala ob izbru-hu ognja, so imeli cigani dovolj prilike za beg. S seboj so vzeli ko-nja, prtljago pa so pustili. Ubegle cigane zasledujeta orožnika Preše-ren in Petkovšek, ki se še nista vi-nila.

Uničena cerkev na Smuku.

Strela je udarila v zvonic cerkve na Smuku nad Semičem. Bila je veliko večja škoda, nego se je ob prvih vesteh pričakovalo. Požar je do malega uničil lepo romarsko cerkvico. Vsi trije zvonovi so raz-biti. Med temi je bil eden zgodovinske vrednosti. Bil je dar grofov Lichtenbergov.

Škoda se ceni na 120.000 Din. Cerkvica ni bila zavarovana, kar je vse graje vredno. Prava zani-kanost pa je tudi to, da se ni posta-vilo na njej strelovoda.

Velik lovski pogon v kamniških lo-viščih.

Kamniški sreski poglavar dr. Ogrin je prejel pritožbe in sporoči-la občin Zgornji in Spodnji Tuhinj, nadalje prebivalcev na Veliki in Mali Planini ter še iz raznih kra-jev širše kamniške okolice, da se tam okoli klati krvoločna zver, ki napada drobnico na paši in pov-zroča kmečkim gospodarjem zad-nje dni vedno večjo škodo. Neka-teri trdijo, da je zver dozdaj raztr-gala v raznih krajih skupno nad 40 ovac, različno pa se glasijo spo-ročila, kaj in kakšna je ta zver.

Dočim nekateri zatrjujejo, da gre za velikega starega medveda z družino, domnevajo drugi, da se je priključilo v kamniške gozdove par volkov, ni pa tudi izključeno, da davijo drobnico podivjani psi.

Da se pašniki in lovišča zopet rešijo krvoločnega priklata, je sre-ski poglavar odredil splošno pogon za opasno zverjo in to v loviščih Spodnji in Zgornji Tuhinj, Hrušev-ka, Loka pri Tuhinju, Gozd. Župa-nje njuje v revirjih grofa Apfal-terna, kamniške meščanske korp-oracije ter na Veliki in Mali pla-nini.

V spominu je še, kako hude pre-glavice je nekaj let pred vojno pov-zročal štajerskim kmetom in lov-cem zloglasni "kmečki strah" ("Bauernschreck") ki so ga po dol-gotrajnih pogonih le ustrelili; bil je podivljan volčjak.

NA KRIŽU JE HOTEL

VISETI

Fred berlinski sodiščem se je vršila te dni zanimiva obravnava. Cirkulki akrobat Ilmer je tožil vseučiliškega profesorja in zdrav-nika, od katerega je zahteval od-škodnino, ker ga je z operacijo, ka-tero je sicer sam naročil, pohabil. Ilmer se je hotel v cirkusu in gle-dališčih producirati in prišel je na originalno idejo, da bi se dal kri-žati. Učil se je viseti na križu in celo rčke in noge si je dal prebiti z žebli. Posrečilo se mu je najti nekega vseučiliškega profesorja-kirurga, in prosil ga je, naj ga ope-rira tako, da bi imel v rokah in no-gah vedno pripravljene luknjice za žebelje.

Profesor se je dal pregovoriti in napravil je operacijo. Na rokah in nogah je napravil Ilmerju luknjice in zahteval je za operacijo 20.000 mark. Ilmer je plačal in hotel je takoj nastopiti, za kar je potrebo-val primerno reklamo. Nekega dne so ga našli v vagonu berlinske pred-mestne cestne železnice križanega. V oddelku II. razreda je imel v ko-tu postavljen svoj križ, na katerem je visel pribit z žebli. Kako je te napravil in kdo mu je pomagal, ni povedal. Toda s prvim nastopom ni imel sreče. Moža so sneli s kri-ža in ga poslali najprej v norišni-co, potem pa v bolnico, kajti rane na rokah in nogah so se mu začele gnjiti. Kmalu so se mu tako ogno-jili, da na produkcije ni mogel več misliti. Sicer mu je pa tudi polici-ja prepovedala javno nastopiti. Razočarani Ilmer, ki kljub silnim bolečinam in znatnim stroškom ni dosegel svojega cilja, je ovdal ki-rurga sodišču in zahteval odškod-nino za pohabljenе roke in noge.

Toda tudi pri tem ni imel sreče. Sodišče je profesorja oprostito il-sicer iz naslednjega zanimivega razloga: Pismena pogodba, katero je sklenil Ilmer z obtožencem, je nemoralna, ker je šlo za zavedno pohabljenje zdravega človeka. Po zakonu so pa nemoralne pogodbe neveljavne in zato je bila tožba za-vrnjena.

Berlinski listi pa ne poročajo, da-li ostane kirurg, ki je nemoralno pogodbo podpisal kljub temu vse-učiliški profesor.

RIM SKORO MILIJONSKO MESTO

Kakor javljajo iz Rima, je šte-vilo prebivalcev v italijanski pre-stolnici prekorajilo 900.000 duš in se bliža milijonu. Po zadnji sta-tistiki ima Rim 902.561 prebivalcev in je poleg Milana in Napolja eno najbolj obljubljenih italijanskih mest.

V zadnjih sto letih se je število rimskega prebivalstva neprestano dvigalo. L. 1812. so našli v njem komaj 117.000 duš; L. 1853. jih je bilo že 176 tisoč, L. 1870 226.000, L. 1881 je doseglo število rimskega prebivalstva okroglo 300.000 ljudi. L. 1901. je število zopet naraslo na 462.000, dvajset let pozneje je imel Rim 691.000 duš, zadnje štetje pa je pokazalo prirastek v takem ob-segu, da se bliža Rim danes mili-jonu.

Seveda delajo Rimljani tudi pri-merjave. Največ prebivalcev je i-mel Rim pod cesarjem Avgustom. Takrat so našli 1.336.000 prebiva-lev. Ob času avinjske sužnosti pa je bilo število prebivalstva na naj-nižji stopnji, kar jih pozna zgodovina; znašalo je namreč samo 17.000 ljudi.

MRTVEC PROTOKOLIRA SVOJO SMRT

O svojevrstni nezgodi poroča ho-landski tisk. Nekega policista v Buessumu je povozilo. Njegovi ko-legi so ga dvignili umirajočega in ujeli še pravočasno njegove zad-nje besede: "Bodite zdravi... Moja zavarovalna polica je v železni bla-gajni." Prenešeli so ga na policijsko stanico, ga položili na postelo in začeli zapirati okenske zaslon-ke v poslopju, kadar imajo mrt-vega v hiši. Hipoma pa so začuli iz sobe, kjer je "ležal" nevoljno klicanje: "Kje je spet reportna knjiga." Stekli so v sobo in ga vi-deli, kako stiče po miznicah. Mrt-vec ni bil mrtve. Še preden so se do dobrega osvestili, je bil našel knjigo in začel vanjo vpisovati po-ročilo o svoji nesreči: "Danes, dne toliko in toliko, se je pripetila na vogalu ulice te in te nesreča itd." Ko je končal, so ga spravili v bol-nišnico, da mu povežejo rane.

Peter Zgaga

Priprave za poroko.

Zivel je možiček, ki je vedno bolj v tla lezel, in nazadnje so ga bile same hlače in same ubogljive be-sede.

Nobenemu človeku ni skrivil niti lasu na glavi, najmanj pa svoji preljubi zakonski ženi, ki je bila nad šest čevljev visoka in močna ko hrust.

Ko je par dni po poroki prišel sedemnajst minut prekasno do-mov, je stopila predenj in ga osato pogledala rekoč: — Fant, tako se pa midva nisva zmenila. Še enkrat! Samo še enkrat! S-a-m-o-s-e-e-n-k-r-a-t!

S takim poudarkom so bile izgo-vorjene te besede, da je možička do mozga streslo in je pomislil: — Salament, lepega zlodja sem si na-kopal na glavo!

Tako je pomislil, rekel pa seve-da ni in tudi nikdar pozneje ji ni ugovarjal.

Dokler sta bila sama, je kuhar in pomival, ko je pa prišel otrok na svet, se je njegovo delo znatno po-množilo. Še za otroka je bilo treba kuhati in pletice je bilo treba prati.

Udal se je v božjo voljo. Dan je bil dnevu podoben, nikdar nobene spremembe, toda on se je vsemu priučil.

Otrok je doraščal. Bilo je čedno dekletce, katero so klicali za Rozi. Rozi je bila v hiši vladarica, njena mati je bila ministrski prezident, ubogi oče je pa tinačil.

Bila je zima in bilo je leto, par zim in par let, pa se je Rozi začela razviti v lepo mladenko.

Ko je bila stara Rozi trinajst let, je rekla očetu:

— Oh, vrzite no stran tisto fajfo, ker tako strašno smrdi.

— Sem ti že jaz mislila reči, — se je oglasila ona — da ima vsaka stvar svoj konec in tudi tvoja to-bakarija ga bo imela. Daj sem fajfo, pa kar hitro.

In možiček ji je dal fajfo s tre-sočo roko ter ostal pod milim Bo-gom sam na svetu. To se pravi, imel je ženo in Rozi, oziroma žena in Rozi sta ga imeli za hlapca. Slu-žil je udano, brez godranja.

Ko je šla Rozi delat, je moral zvečer zvijati cipke za dve. To je bila vsa njegova zabava.

Ko so pa lani prišli v modo klo-buki brez cipk, se je moral še tej zabavi odreči.

Mladina je po velikih mestih prej zrela kakor na farmah ali pri nas doma.

Skoro sleherni dan je prišla Rozi domov z novo pošto, kakšnega fan-ta ima. In mati ji je koj dala svet, če bo fant kaj prida ali ne. Tako sta zbirali vsak dan od dekletovega sti-rinajstega do sedemnajstega leta.

In ko je bila Rozi stara sedem-najst let, se je šele pravi pojavil. Imel je vseposvoda velike bogatije, edino v bližini New Yorka je bil razmeroma suh.

Imel je posestvo v starem kraju, vilo v Floridi, farmo v Kanadi, do-čim mu je morala v New Yorku nevestina mati posoditi denar za obleko in za pot.

Zenitovanje je bilo jako pripro-sto. — Bomo kar na tiho in na hi-tro naredili — je pripovedovala mato slehernemu, ki jo je hotel po-slušati — že tako imajo ljudje pre-dolge jezike.

Pri poroki je bila Rozi vesela, cimboj pa se je pa bližal čas odho-da, tembolj zamišljena je posta-jala.

Naenkrat je pa pretresljivo zajo-kala: — O mama, o moja mama!

In ta strašanski jok je trajal do poznega večera, da so začeli že po-licmani patulirati pred hišo, mi-sleč, da koga živega dro na meh.

Neprestano isto javkanje, ista pesem: — Jaz hočem mamu, jaz hočem mamu mamu. Brez mame ne grem nikamor. O, brez mame, ni-kamor ne grem.

Nobeno prigovarjanje ni nič za-leglo. Avtomobil je trobil pred vrat-i. Nastala je splošna zmeda.

Tedaj se je pa ojunala ubogi mo-žiček ter rekel svoji ljubezni hčerki:

— I, če ne moreš biti brez nje, jo pa seboj vzemi.

Dva strašno pisana pogleda sta ga zadel. Nato se mu je zvrtilo v glavi. Še danes ne ve prav natanč-no kdo ga je bil lopnil po glavi: ženin ali nevestina mati? Nemara sta ga oba.

Glavna privlačna sila,

ki nam dovaja dnevno vloge na SPECIAL INTEREST ACCOUNT, je poleg točnega poslovanja

Popolna varnost pri nas naloženega denarja.

Obresti po 4½% mesečno obrestovanje.

Sakser State Bank

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

KNUT HAMSUN.

ZMAGA ŽENE

Bil sem sprevodnik cestne železnice v Chicagu. Tu se mi je pripetilo sledeč, strašen dogodek.

Bilo je prav na sveti večer. V moj voz je stopil gospod tridesetih let, lepo napravljen, a brez površnika, kljub poznemu letnemu času. "Šel sem od doma, kakršni sem ravnal bil. Prehiteti hočem svojo ženo," mi je rekel.

"Aha, z božičnim darilom," sem dejal.

"Da, tako je," je odvrnil gospod in se smehljaj. Toda ta smehljaj je bil prav čuden. Skoro se je rešal in zavil je ustnice.

"Ali hočete zaslužiti deset dolarjev?"

Sveda sem hotel; in vzel je iz listnice bankovec, ter mi ga izročil z opombo, da mi zaupa.

"Kaj naj vam pa storim?"

"Na vogalu Monroejeve ceste je med tramvajskimi tračnicami vhod v podzemski rov za kabel. Vse je že pripravljeno, da bom lahko takoj zlezel v ta vhod od vratu. Vi le vedno pazite, kdaj bom notri, tedaj pa ustavite voz in me izvezite skupaj z vašim voznikom iz vhoda, četrta sem bom upiral in izjavljaj, da hočem umreti. Z voznikom sem se že tudi dogovoril in mu dal ravno toliko. To hočem storiti radi žene, ki se bo peljala tedaj v the gripu. (The grip je bil prvi, popolnoma odprt voz, kjer je bil tudi voznik.) Naj moja žena vidi, ko da sem se hotel umoriti. Danes sem namreč bral njeno pismo na moža, s katerim me vara, da se bo peljala v the gripu, da jo bo lažje spoznal. Tudi vi jo boste lahko spoznali. Imela bo rjavo, kožuhovino obleko in je zelo lepa. Če se bo onesvetila, ko me bo zagledala v tej nevarnosti, tedaj jo nesite v lekarno, na vogalu Monroejeve ceste."

"Toda, saj bi si lahko prihranili svoj denar in bi šli kar v oni vhod!"

"Ti veliki Bog! Kaj pa, če me ne bi opazili, ne vi, ne vaš voznik?"

Res! V tem slučaju bi ga zagrabil viliče, ki drse med tračnicami po kablu in bi mu gotovo odtrgale glavo.

"Kakor hitro dobim telefonično obvestilo, kdaj bo šla moja žena, se bom podal v oni vhod, vi pa na tem kraju pazite, da me ne izgredite." To mi je povedal in se pokazal lekarno, nato pa je izstopil.

Ko sem peljal četrta skozi mesto, je vstopila v the grip mlada dama, v rjavi kožuhovini obleki. Šel sem k njej po prevoznost in pri tem me je pogledala naravnost v obraz. Bila je zelo mlada in lepa, oči pa so ji bile modre in tako nedolžne. Nesrečnica, kaj strašnega vas pričakuje! Gotovo ste kaj zagrešili in sedaj vas čaka kazen. Prav gotovo vas bom pa nesel z največjim veseljem prav nežno v lekarno.

Ko sem čez nekaj časa pogledal v the grip, sem zapazil, da se pogovarja voznik, veliki Pat, Irec, z mla-

do damo, dasiravno mu to ni bilo dovoljeno.

Da, mlada dama je prisedla se bližje k vozniku in se prav živahno z njim pomenkovala, ta pa jo je prav verno poslušal!

Bližali smo se že Monroejevi cesti. V the gripu se onadva nista več pogovarjala, le voznik je prikimal, kakor bi bil postal v čem na jasnem in je pogledal vso hitrostjo.

Sedaj sem stopil tudi sam v the grip, da bi mogel paziti na moža v rovu in zaklical sem vozniku naj vozi počasneje, ker sem ravno zapazil med tračnicami črno piko. Mogla je biti to človeška glava. Pogledal sem damo. Tudi ona je imela pogled uprt v to črno točko in se trdo oprijemala svojega sedišča. Že se boji kake nesreče, a kaj šele, ko bo videla kdo da je ta. Veliki Pat je vozil vedno še z veliko naglico in vsi moji klici niso pomagali, da bi voz bolj zavril. Razločno sem videl glavo našega moža v vhodu rova, kako je gledal proti nam. Zapisal sem na pisčal glas znak za: — Stoj! Pat je vozil vedno enako hitro. V četrta minute se mora zgoditi nesreča. Udaril sem po zvonce in skočil k zavori. Toda bilo je že prepozno. Škripajoč je zavozil voz preko vhoda, preden se je ustavil.

Skočil sem z voza. Bil sem popolnoma zmešan in spomnil sem se le, da moram prijeti moža, ki se mi bo upiral. Toda zopet sem stopil v the grip in kar nisem se mogel umiriti. Tudi voznik je bil ves ko zmešan in spraševal je kar brez smisla, ali so bili ljudje v vhodu in kako je bilo mogoče, da ni mogel ustaviti voza. Mlada dama pa je vzklikala: Strašno! Strašno! Obraz ji je bil blede ko zid in krčevito se je oklepala svojega sedišča. Toda ni se onesvetila in kmalu nato je stopila z voza in odšla.

Takoj se je zbralo mnogo ljudi in pod zadnjim vozom mojega tramvajskega vlaka, smo našli njegovo glavo. Viliče so ga prijele pod brado in mu je odtrgalo glavo. Prišel je tudi stražnik, in vsi potniki so mi pritrdili, da sem pisikal, zvonil in tudi zagrabil za zavoro.

Veliki Pat me je pa prosil za nož in ker sem mislil, da si hoče kaj prizadejati, mi je pokazal revolver. Dal sem mu nož, nakar se je poslovil od mene in obžaloval, da bom moral sem peljati dalje, ker, da on mora iti. Le mirno vežo hoče dobiti da si bo odrezal gumba svoje uniforme. Potem je odšel in jaz sem moral speljati tramvaj dalje do postaje.

Nekaj dni za tem sem se sprehajal po kolodvoru in pred nekim vlakom, pripravljenim za odhod sem slišal svoje ime. V vagonu je stal veliki Pat, lepo napravljen in brez brade. Kmalu ga ne bi spoznal in skoraj sem zakričal.

"Psi! Ne tako glasno. Kako se je končala zadeva?"

"Zaslišani smo bili in tebe išče-

"Grem na zapad, mi je pravil. — "Kaj imam od tega življenja. Sedem, osem dolarjev na teden, od teh štiri za hrano. Kupil bom zemljo in postal bom farmer. Razume se, da imam denar. Če greš z menoj, si hočeva polskati zemljo krog Friska (San Francisco.)

"Ne morem iti proč."

"Čakaj, tu je tvoj nož. Hvala ti lepa. Vidiš, življenje pri cestni železnici nima bodočnosti. Tri leta sem služil in ničesar dosegel."

Vlak je zapiskal.

"Ja, koliko si pa dobil od onega moža?"

"Deset dolarjev."

"Jaz tudi. Sicer je bil poštenjak, a žena je plačala več."

"Da, žena! Z njo sem napravil malo kupčijo. Njej ni bilo za en ali dva tisoč, ker se je hotela iznebiti moža. Če morem sedaj lažje živeti, je to z njenim denarjem."

NE OŽENI SE!

z dekletom, ki ima bele ročice, dočim so roke njene matere hrupave in polne žuljev. Tako dekletu ti ne bo nikoli dobra pomočnica. Ne oženi se z dekletom, ki zahteva, da jo popelješ vsak večer na kako zabavo in ne trpi, da bi sedel z njo doma. Ne oženi se z dekletom, ki ima bogato zbirko ljubavnih pism in fotografij s podpisih svojih oboževalcev ali ljubčkov. Tako dekletu ne preostane niti za druge, tudi če se poroči. Ne oženi se z dekletom, ki se sramuje svojih roditeljev in noče, da bi z njimi občeval. Ne oženi se z dekletom, ki misli samo na obleke. Njeni modni dokazujejo, da ne bo dobra zakonska žena, marveč samo nenasitna omara za obleke. Ne oženi se z dekletom, ki te sili hoditi na zabave, za katere imaš denarja. Če ne računa s tvojimi dohodki pred poroko, ti bo v zakonu gotovo nakopala mnogo dolgov. Ne oženi se z dekletom, ki se ne zna dostojno oblačiti. Gotovo ne boš hotel zardevati, videč, da je tvoja žena nedostojno oblačena. Taka žena ubije vsako ljubezen. Ne oženi se z dekletom, ki se z vsakim poljublja, da si prihraniš razočaranja in duševne muke. Ne oženi se z dekletom, ki je mnogo starejša ali mlajša od tebe. Velika razlika je v starosti in vzrok domaćih preprirov, katerim sledi navadno ločitev zakona. Ne oženi se z dekletom, ki noče imeti otrok. Zakon brez otrok se izpremeni v puščino.

NE OMOŽI SE

s fantom, ki biva v mestu. pa ne čita v novinah sportnih poročil ali ki biva na kmeth in se izogiblje vsakega težkega dela. Fant, ki noče ali pa ne more pokazati svoje- ga poguma in sila, bo skrbel v zakonu samo zase. Ne omoži se s fantom, ki kvarta za denar. V takem fantu drnija kvartopirska strast, ki kmalu ubije njegovo ljubezen do domačega ognjišča, žene in otrok. Ne omoži se s fantom, ki zatrjuje, da nima nobene slabe lastnosti ali razvade. Kmalu se prepričaš, da ima napako, ki je mnogo slabša nego pijančevanje. Ne omoži se s fantom, proti kateremu imajo ugovore tvoji roditelji, če se ne prepričaš, da so ugovori brez podlage. 65 odstotkov takih zakonov se razdere. Ne omoži se s fantom, ki pravi, da nima rad otrok. To je sebičnejše, ki te pahne v nesrečo. Ne omoži se s fantom, ki govori zaničljivo o tvojih roditeljih in starih ljudeh sploh. Kot mož te bo zanemaril in preziral, čim se pojavijo gube na tvojem obrazu. Ne omoži se, dokler nisi toliko star, da dobro veš, kaj delaš.

BACILI IZGINILI

Iz Moskve prihaja vest, da je na bakteriološkem zavodu v Harkovu, ki ga vodi dr. Solovjev, izginilo 30 skulic z bacili sibirske kuge. Sumijo, da so se skulice izgubile med prenašanjem. Doslej so našli samo eno skulico z bacili.

Dr. Solovjev so zaprli, ker je zanemaril svojo službo.

Razkritje strašnega zločina v Iški Loki.

Ljubljana, 17. avgusta.

Po vaseh pod Krimom se je večeraj bliskoma raznesla vest o odkritju senzacionalnega zločina, ki je bil izvršen zgodaj spomladi v Iški Loki. Ljudje iz okoliških vasi so prihitali na polje poleg Iščice, kjer so odkopali tik ob strugi truplo leta 1878 rojenega Amerikanca Martina Kraljiča.

Na Igu v Iški Loki in v vseh teh krajih so ljudje že dolgo časa šušljali, o zagonetnem izginotju 58. letnega Amerikanca Martina Kraljiča, ki se je vrnil nekako pred dvema letoma, iz dežele dolarjev. Martin, ki je bil že popreje trikrat v Ameriki, se je iz obljube ene dežele povrnil na dom svojega brata v Iški Loki št. 18. Ob vrnitvi so ga sprejeli brat France, njegova žena Marija, rojena Japelj, ki se je primožila na Kraljičev dom z Brezda ter nekaj otrok z odprtimi rokami. Mož s par tisoč dolarji je živl življenje, kakor ga pač žive naši Amerikanci. Kretal se je povsod, bilo ga je videti po raznih gostilnah, kjer je sklepal nova ter osveževal stara prijateljstva, vendar pa je navzlic denarju, s katerim je razpolagal, ostajal veliko doma. Za to je imel razne interese.

Bilo je v poletju l. 1906. Brata Martin ter France Kraljič sta bila takrat trdna fanta. Na domu je gospodaril tedaj še njun oče, ki se je podal ob nevihti na polje. Treskal in grmelo je, kakor za stavo. Ne nadomaga je švignila strela in zadet od nje, je padel stari Kraljič. Obležal je mrtev. Kraljičev oče je umrl brez oporoke in zapustil precej zadolženo posestvo. Glavni dedič je bil takrat seveda starejši sin France. Fanta sta zrla v temno bodočnost. Na posestvu, ki je bilo — kakor že rečeno, — obremenjeno z dolgi, nista mogla prislužiti ničesar, zaradi česar sta se odločila, da jo pobereta čez veliko lužo v Ameriko. Sklep sta čimprej izvršila in res odjadrala v Združene države. Tamkaj sta delala po raznih tovarnah in je imel srečo mlajši Martin. Starejši France, ki je imel enako dobro voljo zaslužiti, je bil ročičaran ter se po treh letih napornega dela povrnil zopet v Iško Loko, kjer je prevzel posestvo in se pozneje, nekako pred 17. leti poročil z Japljevo Marijo iz Breza.

Kmalu za njim je prišel domov tudi Martin, ki pa se je že pe nekaj mesecev vrnil nazaj v Ameriko. Prebil je tamkaj zopet par let in se vrnil zopet leta 1911. Vzdržalo pa ga ni v domovini in jo je pobral nazaj kakor prvič. V Ameriki je preživel leta, ko je divjala po evropskih deželah vojna vihra, in je prišel pogledat v domače kraje se šele po svetovni vojni. Prinesel je s seboj za pojme našega preprostejšega ljudstva velikansko premoženje, ki ga je trošil s prijatelji in domačo družino.

Pri Kraljičevih so živeli takrat lepo življenje. Razbremenili je brata s tem, da mu je podaril svojo polovico posestva, povrh pa mu je

posodil tudi v denarju 700.000 K. Po letu brezskrbnega življenja pa se je Martin, ki je postal med tem že državljani Združenih držav, namenil zopet v deželo dolarjev. Slovo mu je bilo precej težko, kajti že takrat je navezal intimne stike z ženo svojega brata. Skupno življenje Martina v bratovi družini ni ostalo brez posledic. V hiši so se godile čudne stvari in je prišlo marsikdaj tudi do prepira. France, ki ag je imela žena močno pod svojim vplivom, je opazil, da ni vse v redu in da je zakon moten. Ker pa je bil miren človek, je molčal. Rodila se je najmlajša, sedaj 4. letna hčerka, o kateri se je splošno govorilo, da ni Francetov, marveč Martinov otrok. Po nekaj letih bivanja v Ameriki se je Martin, ki je med tem že zopet zaslužil veliko denarja, vrnil naenkrat na bratov dom. Nadaljeval je s prejšnjim razmerjem do bratove žene, veseljačil po vasi ter zalagal dom z raznimi dobrotami. Kraljičeva hiša si je zopet opomogla. Prikupili so nekaj sveta in tudi doma niso živeli slabo. Martin je posebno stregel bratovi ženo. Kakor pripovedujejo ljudje, so pri Kraljičevih popili več vina, kakor pa v gostlinah po Iški Loki.

Tekli so tako meseci in slednje se je vnesel tudi prej vedno dobro razpoloženi Amerikanelec Martin. Omejil se je v vsem, pa tudi doma je izgledalo, da ni vse tako v lepem redu, kakor so prej menili ljudje. Še več! Sosedje so kmalu opazili, da se zakonca Kraljič večkrat prepirata z Martinom, ki si je v hiši zgovoril kot in preužitek. Martin se je podal večkrat med vaščane in da ne dobiva redno izgovorjene hrane in da se brat niti najmanj ne zgane, da bi mu povrnil izposojenih 700.000 kon. Še bolj so se vsi čudili, ko se je raznesla vest, da se brata tožita. Martin je res terjal svoje pravice. Resniral je na polovico posestva, ki ga je svojčasno podaril bratu, zahteval pa je povrntve denarja, ki mu ga je podedoval v času, ko je še razpolagal z velikimi vsotami. Na sodišču je bila dosežena poravnava in sta se pobatala oba brata, da plača Franceta Martinu reden mesečni znesek, obenem pa ga obdrži na hrani in stanovanju.

Zakonca sta občutila Martina kot velikansko breme. Slednjič sta se odločila za grozen zločin. Brat Martin, ki je spal včas v sobi, največkrat pa v hlevu, je to nekako slutil. Bilo je na dan 13. marca, ko se je kretala Francetova žena Marija okrog hleva in možu skrivnostno dopovedovala, zakaj se ima odločiti. Martin je takrat ležal v postelji v hlevu ter čul ženo svojega brata, ki je vprašala tega: "No, ali si že napravil, kar sem ti naročila?" France, ki je bil takrat navidezno ves zmešan, je zagodrnjal nekaj v brk, nato pa razumljivo odgovoril: "Ne, ne še, prav za prav pa imava še čas." Te besede so šle Martinu, ki se je prav dobro zavedal, da brat ter vsakinja kujeta zoper njegovo grdo zaroto, po glavi in je stvar omenil tudi v družbi v gostilni "Pri Gamsu" v Iški Loki. Enako je povedal o stvari tudi svoji sestrji Mariji Šušteršičevi, mlinarici in posestnici v Iški. Sestra se je njegovim besedam neznančno čudila in mu ni hotela vrjeti. Martin pa je vztrajal na stvari in je sestrji še posebej omenil: "Če se mi kdaj kaj pripeti, vedi, da sta me onadva in da me morate tamkaj iskati". Na te njegove besede mu je pričela sestra prigovarjati, naj se preseli k njej, kjer bo živel prav tako dobro, kakor pri Kraljičevih in se mu ne bo treba bati za življenje.

Minulo je zopet par tednov, ko se je nenadoma raznesla vest, da je Martin Kraljič ponovno odstopoval v Ameriko. Ljudje so se čudili in so stvari le napol verjeli. Čudno se jim je zdelo namreč, da Martin ni nikoli omenil, da hoče nazaj v tuje kraje. Po vasi so pričeli šušljati o raznih krvavih storišjih, vendar ni nihče vedel kaj pozitivnega. Za Martinovo izginotje so se pričeli pozneje zanimati tudi Iški orožniki, ki so zasliali brata Franceta ter njegovo ženo. Ta dva pa sta se izgovarjala, da je Martina nekaj ujezilo, zaradi česar se je odpeljal v Ljubljano in od tu nadaljeval pot v Ameriko. Orožniki pa niti niso verjeli ter so se preko nadrejene oblasti obrnili na ameriški konzulat v Zagrebu, odkoder so dobili informacije, da ni bil izdan na ime Martina Kraljiča nikak potni list. Orožniki se povedali to zakonoma, ki pa sta se samo smejala in ponovno zatrdjevala, da

Vsakourstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPIŠI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Telephone: CHelsea 3878

POPOLEN CENIK JE PRIROBEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

se vozi brat že v daljni Ameriki po aeroplanu.

Govorice o zagonetnem izginotju Amerikanca so pozneje za nekaj časa utihnile, vendar pa so se ljudje še vedno spominjali Martina Kraljiča. Baš v poslednjem času pa so se pričele znova širiti svesti, da je bil Martin Kraljič ubit. Sestra Martina Kraljiča Šušteršičeva je pisala sorodnikom v Ameriko, ki so odpisali, da Martina ni v Ameriki. Na podlagi tega zagotovila je stopila Šušteršičeva zopet k orožnikom na Igu in zahtevala, da uvedejo ponovno preiskavo. Orožniki, ki zadeve niso popolnoma opustili, so pričeli zopet poizvedovati okrog sosedov.

Včeraj okrog 5. zjutraj sta stopila komandir orožniške postaje na Igu narednik Boštovan in narednik Klemenc ponovno v hišo Franceta Kraljiča. Naletela sta v kuhinji na njegovo ženo Marijo. Narednik Boštovan je stopil pred njo in jo pozval, da prizna, kdaj in kje je bil umorjen Martin Kraljič. Ona se je pričela smejeti, vendar pa je bilo opaziti velikansko zadrego. Marijo sta izročila nato tretjemu, pozneje došlemu orožniku, nakar sta takoj stopila v hlev, kjer sta našla Franceta in ga prijele epako trdo, kakor malo poprej njegovo ženo. France se je že prvi trenutek strahovito prestrašil, nakar je prišel v čedalje večje zagate, kar je odločilo njegovo usodo. Slednjič je po zagotovilu orožnika, da mu preobrnejo ves "climber" prostodušno priznal zločin. Skušal pa je samega sebe razbremeniti, zagotavljajoč orožnikom, da je umorila Martina njegova žena.

Primitve njo, jaz nimam krvavih rok, je hitel zatrjevati.

Čim so imeli orožniki njegovo priogovo ženo in ji enako napovedali aretacijo, nakar so ga odpeljali v hišo, kjer so ponovno zasliali njegovo ženo in ji enako napovedali aretacijo. Orožniki so odvedli Marijo Kraljičovo v Ljubljano in jo izročili čez okrog 14. v zapore deželnega sodišča. Popoldne so pripeljali v Ljubljano tudi Franceta Kraljiča in ga enako utaknili v zapor.

Prej je moral Kraljič z orožnikom do Iške in je pokazal mesto, kjer je zakopal truplo umorjenega brata. Je to komaj četrta metra od struge Iške, tik malega ovinka dobrih 700 m proč od Ižanske ceste.

Davi je odšla iz Ljubljane v Iško Loko sodna komisija, ki ji je naloževal sodni svetnik dr. Stojković s sodnim zdravnikom dr. Suherjem in zapisnikarjem. Ekshumaciji trupla v Iščici so prisostvovali orožniki in nebroj ljudstva s sosednjih vasi.

Truplo, ki je ležalo za dobro ped pod zemljo, je bilo že močno razkrojeno. Umorjeni Kraljič je ležal na trebuhu. Bil je oblečen v zamazano križasto obleko ter je imel na nogah tudi čevlje. Na glavi je imel na levem sencu velikansko zevačico rano. Preklano je imel tudi desno senco ter je šla razpoklina skoro do ušes.

Zdravniško mnenje pravi, da sta bili obe rani smrtni, prizadejani z ostrim orodjem, s sekuro. Zdravnik je izvršil obdukcijo kar na licu mesta, nakar so spravili truplo v že pripravljeno belo krsto.

Grozni zločin je bil izvršen na večer 25. marca letos. Kakor je izpovedal aretirani France Kraljič, je pričakala Martina njegova žena Marija v hlevu. Martin, ki je imel z Marijo intimne stike, je skušal zopet, kakor pripoveduje France siliti v njo, a se mu je ona uprla. Pričela sta se pripraviti in je ona takrat pograbila za sekuro in ga sedeceta na postelji dvakrat udarila po glavi. Martin je padel takoj mrtev po tleh, nakar je žena priklicala moža. Truplo sta naložila malo po polnoči na voz ter ga odpeljala do Iške, kjer sta ga zagrebala. Mesto, kjer je ležal umorjeni Martin Kraljič, je bilo že parkrat preplavljeno in bi truplo, ki je ležalo v zemlji že nad štiri mesece, odnesla prva večja poveljen, tako da bi ostal strahotni zločin lahko prikrit. Vendar pa je usoda hotela drugače in bo tudi ta grozota zadeva kmalu pojasnjena v vseh podrobnostih.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

PIKNIKE,
VESELICE,
ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Pošljite nam

\$1

in mi vam bomo pošiljali
2 meseca

"Glas Naroda"

in prepričani smo, da boste potem
stalni naročnik.

Mlada ljubezen.

ROMAN

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

— Silver! — je šepetala zopet ter iskala s svojima ledenima ustnicama čela mladega moža.

Navdajal jo je nov občutek, očistena ljubezen tako čista in bela kot sneg na gorah, ki so jo obdajale. Ljubezen, ki je kraljevala nad mrazom, ki je porazil telo ter dvignila dušo, čisto in najvišjo vladarico, nemadeževano na krilih v čisti veter gora.

— Silver! — je zašepetala še enkrat.

To je bil globoki mir in sveto navdušenje ljubečih. Prav gotovo nista mislila na smrt, kajti narava noče, da bi zdrave človeške duše mislile na smrt. Če pa bi ju zakopal sneg pod to samotno skalo, bi izdihnila svoje življenje brez bolečin, v tesnem objemu, srečna, da izgine pod to belo odejo, dokler bi aprilske sonce ne stajalo snega ter bi nju prah ne povečal gorskega prahu.

Nju roki sta bili tesno sklenjeni, glavi sta držala skupaj in oči oboje so zrlje z otočnim navdušenjem proti zasneženim vršičem, kjer se je prikazoval prvi jutrišnji blesk.

Nič več ni snežilo in tudi veter je polegal. Pobožna tišina je vladala vsepovsod. Vsi vrelci so spali pod snegom, nobeno živo bitje, noben ptič, čmrlj ali ličinka ni motila jasne nepremičnosti gora.

Silver in Jakobina sta si konjaj drznili dihati.

Sonce je vzhajalo preko navidezno mrtve pokrajine. Tako kot ljubeča mati med pošastnimi gorskimi vrhovi je osvetljala tudi porušene planete v vsemirju. Nič več nista mislila nato, da zbežita.

Nič več se nista premaknila kot skale krog nju. Otrpelost tega, kar ju je obdajalo, se ju je polastila.

Oslica pa ni pozabila na svojo živalsko gibčnost. Pretezala je ude, kot kak navaden osel ter se ni pustila ustrahovati od veličine pokrajine. Naenkrat pa je zganila ušesa v severozapadno smer in zarigala.

Imela pa je dobre razloge, da se obnaša tako. Iz bele okolice je videla naenkrat pojaviti se črno oslico s črnim jezdecem. Poleg te skupine pa so korakale dve ali tri več ali manj rdečih postav. Oslica se ni mogla vzdržati, da ne pozdravi iznova te majhne karavane, ki se je bližala. Ob istem času pa je hotela namigniti svojemu gospodarju, da se bliža izredni obisk.

Njen gospodar pa je bil očitno zelo raztresen in vsled tega je oslica sama opazovala ta prizor. Kmalu pa ni mogla videti, temveč tudi slišati in raditga je našpičila svoja ušesa.

Sredi bele pušave se je dvignil glas:

— Hej, Jakobina, ali si tukaj?

Presenečeni odmev je ponovil isto vprašanje.

Tedaj sta se ljubimca hitro vzravnala in Silver je rekel:

— Kdo je?

— Poslušaj! Ali ne čuješ ničesar?

Takoj nato pa se je oglasil isti glas, le še bolj razločno:

— Hej, Jakobina, hej, Silver, ali ne čujete?

— To je gospod župnik! — je zajecal Silver ter se dvignil. — Kaj hoče od naju?

— He, he!

— Sem kaj! — je rekel drugi glas v katerem je spoznal Silver, da je oni vodnika Cuquereota. — Stopinje vidim v snegu. Biti morata povsem blizu.

— Če te ni prišel, da vzame nazaj svoje dovoljenje! — je rekel Silver svoji prijateljici.

Mlada deklica pa ni očitno ničesar slišala. Povsem brez občutka je sedela ter opazovala vzhajajoče sonce.

— Hej, Jakobina!

Takrat je prišel glas iz neposredne bližine. Oslica je energično dvignila glavo ter domnevala, da mora odgovoriti na ta hrup.

— Tukaj sta! — je vzkliknil Coquerot. — Tukaj pod to skalo!

Tedaj sta opazila ljubimca abeja Bordes, ki je imel zavrt krog vratu velikanski šal ter okorno jahal na svojem Kadetu. V levi roki je nosil velikansko svetilko, katero je pozabil ugasniti v svojem razburjenju.

Ob njegovi strani sta korakala dva vodnika: Coquerot in Leon Bielle.

— Hej, Jakobina! Končno smo te našli! Ali nisi mogla preje odgovoriti? In ti, Montguilhem, pusti ljudi vpiti, da bi si skoro razparali vratove, ne da bi dal o sebi kakšno znamenje življenja? Jaz bom gotovo izgubil glas. Jakobina, dete moje, objemi me!

— Ali veš, da ga nisi ubila? To ni bil gospod Roumigas, temveč strašilo, lutka s čevlji in šerpo, ki mu je bila izvanredno slična! Veter je to stvar odnesel z drevesa! Ali razumeš sedaj? Pridi na moje srce! Ti ostaneš moja nečakinja in sedaj se lahko povsem mirno vrnemo domov! Ah, moj Bog, to razburjenje me bo še ugonobilo.

Obenem je povlekel abej steklenico iz žepa ter napravil iz nje par požirkov.

Jakobina je poslušala to izjavo, ne da bi bila prav posebno presenečena.

— Ali res? — je odvrnila z mirnim glasom. — Strašilo je bilo to Torej nisem umorila nikogar? Tem boljše!

— Poslušaj! — je rekel abej, katerega je konjak nekoliko azgrel. — Meni se zdi, da nisi prav nič presenečena. Lopovka! Kaj pa, če je bila to domjenjena stvar! Ali sta me imela za norca, da izsilila moje dovoljenje? Ha, ha, vidva zrela ptička!

— Stric, kako moreš misliti kaj takega? Jaz sem bila povsem odkritosrčna. Vprašaj Silverja. Kaj ne, Silver, ti nisi vedel nič za to?

Abej pa je vzrotil:

— O, moj Bog! Sedaj se že tikata!

Jakobina je Silverja v svoji nedolžnosti že dolgo časa tikala, a abej ni vedel za to ter delal iz tega najbolj gorosta ne sklepe.

— Prebrisanca, — je rekel ter takoj zavil, — jaz sem vama dal dovoljenje ter ga ne vzamem nazaj! Beseda abeja Bordes! Sploh pa bi ne bilo več časa za to. No, vseeno. Lahko si čestitata, da je bilo večeraj zvečer precej vetrovno! — Ali hočeš nekoliko konjaka, Jakobina? No, in ti, Silver? Vidva izgledata oba zelo zaspana. Le pijta, to vaju bo poživilo! Jaz ga bom še eno solzico! — Otroka, ne umorita me!

Mala karavana se je pričela nato pomikati nazaj proti Gargosu. Pod nebom, razsvetljenim od solnca, so si nadele vse gore kot poročno obleko.

Emil Montguilhem, je umrl par dni po aretaciji kot so mislili prebivalci gora. Zalovanje za njim je zakasnilo poroko Jakobine in Silverja za par mesecev.

Spomladi pa, ko so šli vsi plazovi skozi vas, je blagoslovil župnik v napoj razpadli cerkvi poroko svoje varovanke z lastnikom novega Slapa. Pupota je potrkalava na vse pretege, in Avgust je ministriral na uzoren način. Dve dolgo časa se je namreč pripravil na to ter se ni zmotil niti pri suspiciat, niti pri povzdigovanju.

Za zaročencema se je nahajalo par sorodnikov in med tema sta bila tudi Francoski Montguilhem, stari oviar, kojega čreda se je vrnila dan poprej iz Pontiaqua, in doktor Henri Bordes, splošno znani zdravnik iz Aigues-Vives-les-Bains. Njima so se pridružili prebivalci Gargosa v svojih prazničnih oblekah.

Celo Gajolesova črta, stalni gost svetega kraja, si je drznila pokukati skozi odprto kapele, a ob pogledu na sijajno družbo je prišla v veliko zadrego ter hitro izginila, ne da bi ji bilo treba zaklicati: — Huš, huš!

JESENSKA SKUPNA POTOVANJA V STARI KRAJ

Z ozirom na razna vprašanja naših rojakov poročamo, da priredimo sledeča skupna potovanja v stari kraj to jesen na najnovšem in največjem parniku Francoske parobrodne družbe

“ILE DE FRANCE”

Prvi izlet 6. SEPTEMBRA 1929

Drugi izlet 18. OKTOBRA 1929

Božični izlet 8. DECEMBRA 1929

Kakor vedno, so nam tudi za te izlete dodeljene najboljše kabine in kdor si želi zaguarati dober prostor, naj se pravočasno prijavi in pošlje aro.

Za pojasnila glede potnih listov, Return Permitov itd. pišite na domačo

Sakser State Bank

82 Cortlandt Street
New York, N. Y.

Gospoda Antoninusa Roumigasa ni bilo v poročnem sprevedu. Ko je izvedel, da je abej Bordes dovolil roko svoje nečakinje Silverju Montguilhemu, je kazal najbolj globoko ogorčenje.

— Kako — je vzkliknil. — član klerusa se brati z bratom morilca!

Ti ljudje onečajo mojo družino!

Ničesar nujnejšega ni mogel storiti, kot zapustiti Gargos, ker se je bal, da mu bosta novoročenca otežkočala življenje, podprta od svojega strica, doktorja Henri Bordes po tem strašnem dogodku med Laroquom in Montguilhemom.

Vsled tega se je vrnil v Sauveterre de Bearn, svoj domači kraj, kjer mu je neki senator, ki se je očitno bal copernic, izposloval dovoljenje, da prevzame trafiko.

Na Pic de Gargosu, sredi modrobelih Pirenej, zapazijo sedanji obiskovalci mramornat križ, a ničesar sličnega ni opaziti na gori, kjer sta se Jakobina in Silver prvič poljubila. Dohodki mladega para niso še zadostovali, čeprav je Slap prinašal vedno večje dobičke!

Par tednov po poroki je izvedel abej Bordes iz ust novoročenih resnično povest o odvedenju Slapa, ki ga je lansko leto tako strašno razburilo.

— Ha, ti lopov! — je vzkliknil ter se obrnil proti Silverju. — Torej si bil vendar ti!

Bal se je, da bo podlegel kapi.

— Midva sva ga vendar vrnila, stric! — je rekla Jakobina smeje.

— Le pojdite, stric, prav lahko mu daste odvezo!

To je bilo zadnje razburjenje abeja Bordes. Daleč proč od vseh razburjenj sveta je postavil poleg novega Slapa novo hidravlično strožnico ter pričel pod krasnimi gorami zopet izdelovati svoje blago.

(K O N E C.)

Pismo iz Julijske Krajine.

TRST, 11. avg.

Pri odkritju spomenika v vojnem padlim dobrovoljcem v Gorici 8.

avgusta so bili na marmornju postavljeni tudi dalmatinski praporci, oni dobrovoljcev z zlatimi zvezdami in prapori drugih bojovniških udruženj. Ko se je vračal prestolonaslednik Umberto na kolo-

dvor, poroča "Piccolo", da je bil njegov avtomobil obsut s cvetjem pri palači tržaške trgovske banke, ki je bila sijajno razsvetljena in kjer je bila zbrana dalmatinska kolonija Gorice. Klicali so: Viva Savoia, viva il Principe, viva la Dalmazia italiana! Deček Albizzi je dohitel avtomobil in izročil princu šop belih nagljev, zvezan s trakovi iz višnjeve žide s tremi glavami leoparda. Princ je šop sprejel in se zahvalil zanj ter ga vzel s seboj v vlak.

Po mnenju fašističnega tiska se je jezikovna situacija v Julijski krajini "v desetih letih nacionalne unifikacije" znatno modificirala. Danes ni več kraja, kjer bi se ne bile naselile italijanske družine, ki ne znajo niti ene slovanske besede in kmetje se v odnošajih z njimi poslužujejo "skupnega nacionalnega idijoma". "Piccolo" izva-

ja, da ni prav, če se sploh še govori o Slovanih, o drugorodnih in o drugojezičnih. Tistih, ki znajo in govorijo samo še svoje slovanske besede, je vedno manj in kmalu izginejo. "Piccolo" zahteva radi tega, da se odslej govori in piše edino le o julijskih Italijanih.

Balbo, podtanjnik aeronavtika, je prispel na hidroplanu v Trst in povedal na prefekturi zbranim zastopnikom oblasti, da je bil te dni med vlado in italijansko družbo za zračno službo podpisan dogovor, po katerem dobi Trst zračno zvezo z Marsellom preko Benetk, Milana in Genove. Vlada podpre podjetje s 40 milijoni lir. Trst mora zgraditi

potrebno letalsko pristanišče. Prostor določijo v pristanišču Viktorija Emanuela III. Stroškov bo okoli 1.700.000 lir. Tržaški občinski načelnik Pitacco je sprejel poročilo z radostjo in dostavil, da stopi takoj v zvezo z vsemi interesiranci. Zračna služba bi se pričela prihodnjo pomlad.

Elektrifikacija proge Trst—Postojna je bila napovedana lani. Po tem je nastal molk. Sedaj poroča tržaški tisk, da se elektrifikacija sigurno izvrši in da se prično dela morda že v kratkem času. V Trstu se mudi višji železniški uradnik inž. Querini, ki ima nalogo, izvesti na progi Trst—Postojna vse potrebne poprave za pospeševanje prometa.

"Piccolo" piše o razvoju jugoslovanskega mornarstva in izvaja, da je Trst baza za promet jugoslovanske mornarice. Vse proge se ga poslužujejo. Jugoslovanska mornarica oskrbuje vzhodno jadransko obalo, Grčijo in Turčijo, naslanjajoč se na Trst in zagotavljajoč si tam veliko kvoto blaga in potnikov za transport. Lani so pripeljali jugoslovanski brodovi v Trst 5321 potnikov in so jih vkrcali v Trstu 5203. Lani je prispelo in odšlo 465 jugoslovanskih brodov, ki so izkrcali 178.966 ton blaga in vkrcali 85.850 ton.

Josipa Cerkvenika iz Škocijana imajo kraški in tržaški fašisti vedno pred očmi. Te dni so proslavili obletnico njegove smrti. Prišlo so razne fašistične organizacije. Grazioli in Sežane, Maša, blagoslovljen je groba, polaganje vencev v spomin "žrtve protifašistične mrznje z onstran meje". Popoldne se je pripeljal z Trsta zvezni tajnik Cobolli, ki je položil na Cerkvenikov grob imenom stranke velik šop cvetja.

Pročali smo, da je tržaški poštešt zahteval od staršev slovanskih otrok, ki obiskujejo me-

ščanske šole, da morajo vložiti nemudoma prošnjo za izpremembo slovanskih krstnih imen svojih otrok, kajti v nasprotnem primeru preskrbi občina sama slovanskim otrokom pristna italijanska imena. Občina je podala sodišču prve predloge in sodišče je potrdilo izpremembe. Zora je Alba, Danica Lucija, Metod Viktor, Svetka Santina, Grozdana Giordana, Vladislav Peter, Zorica Silvana, Milena Heleina, Vladislava Carmen, Venčeslav Vincenzo. Otroci imajo tako dvojne imen: krstno in civilno, katero je določila posvetna oblast. Prvotno se je mislilo, da se bodo imena je prevajala ali nekateri otroci dobivajo povsem nova imena.

Rimska Corrispondenza poroča o sistemizaciji župnij v novih provincah po dispozicijah konkordata med Italijo in sveto stolico. Župniki bodo morali govoriti italijanski jezik. Tam, kjer bo potrebno in prikladno, bodo dobili župniki spoznavno s civilno oblastjo pomočnike, ki bodo govorili poleg italijanske tudi jezik, ki se krajevno rabi. Posluževali se bodo tega jezika izključno za pridige v cerkvi, poduk katekizma in za spoved.

Na kongresu industrijskih sindikatov v Trstu je povedal posl. Domeneghini, da pretresa Trst občutna in žalostna brezposelnost. Lani se je priselilo v Trst 4529 oseb, letos jih je prišlo v petih mesecih že 3490, kar je še pomnožuje brezposelnost. Inozemsko delavstvo ima večkrat prednost pred italijanskim. Bivše kombatanke in invalide pogostoma odpuščajajo. Domeneghini je z ogorčenjem povdarjal: "ne razumem, kako se morejo dobiti važni organizmi, kjer je skoro zbran ves cvet avstrijskega častništva in bojevnika."

META Z DANSKEGA

V Berlin je prispela s pariškim vlakom najbolj nenavadna potnica, kar se jih je kdaj peljalo po tej progi. To je dražestna mlada dama v starodavnih noši, s torbo in ruto okoli glave in se imenuje Meta. Ima eno samo, obžalovanja vredno napako, to napako, da ne more govoriti. Govoriti pa ne more zato, ker je samo lutka, lutka v naravni velkosti. Pomaga si na ta način, da nosi pri sebi papir, na katerem so navedene glavne pojave njenega potovanja s prošnjo na sopotnike, naj jo pri prestopih z vlakov vselej postavijo v pravilni vlak. Na ta način je prepotovala v II. razredu vso dolgo pot iz Kodanjanja preko Pariza na svetovno razstavo v Barcelono in iz Barcelone preko Pariza v Berlin, od koder se vrne kmalu nazaj v Kodanjanje. Ves čas so bili sopotniki skrajno ljubeznivi do nje in so zvesto izpolnjevali navodila na njenem listku. Za ljubeznivost se jim je oddolževala s cigaretami in kračasnimi knjigami, ki jih je nje torba vedno polna. Pri sebi ima tudi album, v katerega ji novi znanci po poti zapisujejo mične spominske pesmice. V Berlin je prišla na veliko razstavo reklame, kjer bo propagirala industrijske izdelke svoje domovine. Poslalo po jo je v svet uredništvo kodanjskega dnevnika "Politiken", ki si je s tem samo napravilo najboljše reklamo.

I Š Č E M

SLUŽKINJO ZA HIŠNA DELA k trem otrokom. Mesečna plača \$40. Oddajena sem dve uri od New Yorka.

Angela Voupotić,
77 Ross Street, Danbury, Conn.

Kretanje Parnikov Shipping News

31. avgusta:
St. Louis, Cherbourg, Hamburg
Conte Blancmiano, Napoli, Genova
2. septembra:
France, Havre
Reliance, Cherbourg, Hamburg
4. septembra:
Mauritania, Cherbourg
President Harding, Cherbourg, Bremen
5. septembra:
Muenchen, Boulogne sur Mer, Bremen
6. septembra:
De France, Havre
Homerie, Cherbourg
Belgenland, Cherbourg, Antwerpen
Republie, Cherbourg, Bremen
Statendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
Roma, Napoli, Genova
Minnesota, Cherbourg
7. septembra:
New York, Cherbourg, Hamburg
Luetzow, Bremen
Leviathan, Cherbourg
10. septembra:
Saturna, Trst
11. septembra:
Karlsruhe, Bremen
Majestic, Cherbourg
President Roosevelt, Cherbourg, Bremen
12. septembra:
Bremen, Cherbourg, Bremen
13. septembra:
Paris, Havre
Majestic, Cherbourg
Arabic, Cherbourg, Antwerpen
14. septembra:
Deutschland, Cherbourg, Hamburg
Veendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
Conte Grande, Napoli, Genova

18. septembra:
Berengaria, Cherbourg, Washington
Bremen, Cherbourg
Ryndam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
19. septembra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen
20. septembra:
France, Havre
Olympic, Cherbourg
Lapland, Cherbourg, Antwerpen
Augustus, Napoli, Genova
21. septembra:
Mitsukawa, Cherbourg, Hamburg
Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
Minnekahda, Cherbourg
22. septembra:
Resolute, Cherbourg, Hamburg
25. septembra:
Mauritania, Cherbourg
America, Cherbourg, Bremen
26. septembra:
Bremen, Cherbourg, Bremen
27. septembra:
De France, Havre
Vulcania, Trst
Homerie, Cherbourg
Pennland, Cherbourg, Antwerpen
Berlin, Cherbourg, Bremen
Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
28. septembra:
Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg
Leviathan, Cherbourg

1. Jesenski izlet, — sep. 6., "Ile de France".
2. Jesenski izlet, — okt. 18., "Ile de France".
Božični skupni izlet, — 6. dec., "Ile de France".

324 LETNICA PODMORNICE

Ko so med svetovno vojno divjale nemške podmornice, so mnogi trdili, da je podmornica nemški izum. Toda poznavalci tehnike so vedeli, da je francoski romaniopisec Jules Verne problematično in teoretično razmišljal o nevidnih ladjah, ki bi plule pod morskjo gladino. Z mislijo, kako pluti pod vodo, so si ljudje belili glave že davno. Letos mine 324 let, odkar je zgradil holandski mehanik in pomorščak van Drebbel prvo podmornico, vozila je na ročni pogon in mogla se je potopiti samo za toliko časa, da je čolnar porabil vse kisik, kar ga je bilo v čolnu. Kljub vsej primitivnosti je pa vozil Drebbel s svojo podmornico po Temzi v Westminsteru skozi London do Greenwicha. Seveda pa ni vozil ves čas pod vodo.

Od tega primitivnega poskusa je minilo skoro 150 let, predno je zgradil American Bushnell podmornico, določeno teoretično za vojne svrhe. Tudi ta podmornica je bila zelo primitivno konstruirana. Prostor je bilo v njej samo za enega moža, ki je moral goniti vijak. Če se je hotel potopiti, je odprl zaklopico, voda je vdrla v spodnji del čolna in ga tako otežila, da se je pogreznil v vodo. Če je pa hotel čolnar spraviti to primitivno podmornico zopet na površje, je moral vse vodo izčrpati z ročno črpaliko.

Večjo podmornico, v kateri je bilo prostora za pet mož, je zgradil l. 1891 v Brestu Fulton. Sistem je ostal v bistvu nespremenjen, samo da je imela podmornica v posodah kondenziran zrak. Ta podmornica je mogla ostati 8 m pod vodno gladino 4 ure. Prva podmornica na strojni pogon je bila zgrajena šele l. 1885. Na vodi in pod vodo so jo gonili parni kotli, katere so pozneje izpodrinili električni akumulatorji. Sedanje podmornice so v primeri s prvotnimi prav orjaki, kajti v nekaterih je prostora za 130 mož.

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih: FRANCE 2. sept.; 20. septembra (6 P. M.) (Ob polnoči) ILE DE FRANCE 6. sep.; 27. sep. (7 P. M.) (Ob poln.) PARIS 13. septembra; 4. oktobra (Ob polnoči) Najkrajša pot po zlatenici! Vsaak je v posebni kabini s vsemi modernimi udobnostmi — Pijača in slane francoske kuhinje izredno nizke cene. Vprašajte katerekoli pooblaščenega agenta!

FRENCH LINE

19 STATE STREET NEW YORK, N. Y.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je počen o potnih listih, priljagi in drugih stvareh. Vsled naše dolgotrajne izkušnje Vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočamo vedno le prvovrstne brzoparnike.

Tudi nedržavljeni zamorejo potovati v stari kraj na obisk, toda preskrbeti si morajo dovoljenje za povrnitev (Return Permit) iz Washingtona, ki je veljaven za eno leto. Brez permita je sedaj nemogoče priti nazaj tudi v teku 6. mesecev in isti se ne pošiljajo več v stari kraj, ampak ga mora vsak prosilec osebno dvigniti pred odpotovanjem v stari kraj. Prošnjo za permit se mora vložiti najmanj eden mesec pred nameranim odpotovanjem in oni, ki potujejo preko New Yorka, je najbolje, da v prošnji označijo, naj se jim pošlje na Barge Office, New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priseljeniske postave, ki je stopila v veljavo z prvim julijem, znaša jugoslovanska kvota 845 priseljencev letno, a kvotni vizeji se izdajajo samo onim prosilcem, ki imajo prednost v kvoti in ti so: Stariši ameriških državljanov, možje ameriških državljanov, ki so se po 1. juniju 1928. leta poročili, žene in neporočeni otroci izpod 18. leta poljedelcev. Ti so opravičeni do prve polovice kvote. Do druge polovice pa se opravičeni žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedržavljanov, ki so bili postavno pripuščeni v to deželo za stalno bivanje. Za vsa pojasnila se obračajte na poznano in zanesljivo

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET
NEW YORK

Mali Oglasi imajo velik uspeh

Prepričajte se!